

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

01010, м. Київ-10, вул. Михайла Омеляновича-Павленка, 9. Тел. 521-92-77, 521-92-95

Факс (044) 280-57-05. E-mail: prezid@naas.gov.ua

« 16 » лютого 2022 р. № 1-6/12

На № _____ від _____

**Голові Верховної Ради
України
Стефанчуку Р.О.**

Шановний Руслане Олексійовичу!

Національна академія аграрних наук України на виконання доручення Голови Верховної ради України від 31.01.2022 № 11/10-2022/26796 на депутатський запит народного депутата України Торохтія Б.Г. щодо стану виконання плану заходів з реформування Національної академії аграрних наук України повідомляє, що листом від 16.02.2022 № 1-5/11 Академією надано відповідь народному депутату України Торохтію Б.Г. в межах компетенції.

Додаток: завірена копія листа Національної академії аграрних наук України від 16.02.2022 № 1-5/11 на 12 арк.

З повагою

Віце – президент

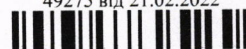
А.В.Балян

Пономарьова Л.А.

521-92-89

Апарат Верховної Ради України
49275 від 21.02.2022

843666

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

01010, м. Київ-10, вул. Михайла Омеляновича-Павленка, 9. Тел. 521-92-77, 521-92-95

Факс (044) 280-57-05. E-mail: prezid@naas.gov.ua

« 16 » лютого 2022 р. № 1-5/11

На № _____ від _____

Народному депутату України
Торохтію Б.Г.

Шановний Богдане Григоровичу!

Національна академія аграрних наук України на виконання доручення Голови Верховної ради України від 31.01.2022 № 11/10-2022/26796 надає інформацію щодо стану виконання плану заходів з реформування Національної академії аграрних наук України.

Додаток: на 12 арк.

Віце - президент

А.В.Балян

Пономарьова Л.А.
521-92-89

Згідно з оригіналом: начальник відділу контролю виконання та діловодства

К.В. Шведа

**Інформація
про стан виконання плану заходів
з реформування Національної академії аграрних наук України,
затвердженого розпорядження КМУ від 04.08.2021 № 911-р**

Пункт 1. Здійснення інвентаризації земельних ділянок, які перебувають у користуванні підприємств, установ та організацій, що перебувають у віданні Національної академії аграрних наук України.

Академія листом від 22 вересня 2021 р. № 10.3-21/598 «Щодо проведення інвентаризації земельних ділянок, які перебувають у користуванні наукових установ, державних підприємств та організацій НААН» зобов'язала керівників наукових установ та державних підприємств відання НААН активізувати роботу з проведення інвентаризації земель та завершення оформлення права постійного користування земельними ділянками.

З метою завершення оформлення права постійного користування земельними ділянками Національною академією аграрних наук України видавались накази, якими було зобов'язано керівників наукових установ та державних підприємств відання НААН завершити оформлення права постійного користування земельними ділянками та провести роботи щодо інвентаризації земельних ділянок та об'єктів нерухомого майна, а саме:

- від 15 лютого 2017 року № 43 «Щодо оформлення права постійного користування земельними ділянками, якими користуються установи, організації та підприємства НААН»;

- від 17 липня 2017 року № 118 «Про завершення оформлення права постійного користування земельних ділянок, якими користуються установи, організації та підприємства НААН»;

- від 26 лютого 2019 року № 20 «Про проведення робіт з інвентаризації земельних ділянок та об'єктів нерухомого майна, оформлення права постійного користування земельних ділянок та права оперативного управління або господарського відання на об'єкти нерухомого майна»;

- від 14 серпня 2020 року № 51 «Про проведення інвентаризації об'єктів нерухомого майна, включаючи земельні ділянки, оформлення права постійного користування земельними ділянками та права оперативного управління або господарського відання на об'єкти нерухомого майна».

Станом на 01 листопада 2021 року загальна площа землекористування наукових установ, організацій та підприємств НААН становить 465153,956 га, у тому числі:

- сільськогосподарські угіддя - 411376,984 га, з них: рілля – 368067,268 га; перелоги – 1366,652 га; багаторічні насадження – 5955,891 га; сіножаті – 10346,842 га; пасовища – 25640,331 га;

- землі під господарськими будинками і дворами – 7383,701 га;

- землі під господарськими шляхами і прогонами – 3846,601 га;

- землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості – 291,040 га;

- землі тимчасової консервації – 11,822 га;

- техногенно забруднені землі – 8,566 га;

- інші землі – 3862,403 га;

- ліси та інші лісовкриті площі – 16761,140 га, з них: лісові землі, вкриті лісовою рослинністю – 13157,263 га; інші лісові землі – 2467,493 га; чагарники – 1136,384 га;

- забудовані землі – 14248,616 га, з них: під житловою забудовою – 579,170 га; землі промисловості – 101,665 га; землі під відкритими розробками – 148,380 га; землі комерційного використання – 25,545 га; землі громадського призначення – 130,141 га; землі змішаного використання – 12557,646 га; землі, які використовуються для транспорту та зв'язку – 507,233 га; землі, які використовуються для технічної інфраструктури – 198,836 га;

- відкриті заболочені землі – 2929,639 га;

- сухі відкриті землі з особливим рослинним покривом – 101,462 га;

- відкриті землі без рослинного покриву – 779,831 га;

- води – 3552,151 га, з них: річки та струмки – 582,069 га; канали – 585,899 га; озера – 176,231 га; ставки – 2021,054 га; штучні водосховища – 186,898 га;

Загальна площа землекористування наукових установ, організацій та підприємств НААН – 465153,956 га розподіляється наступним чином:

- наукові установи – загальна площа – 60099,662 га, з неї с.г.угіддя – 44275,482 га, у тому числі рілля – 40236,300 га;

- державні підприємства дослідні господарства - загальна площа – 372002,512 га, з неї с.г.угіддя – 337595,497 га, у тому числі рілля – 303568,748 га;

- економічно не активні державні підприємства дослідні господарства – загальна площа – 33051,782 га, з неї с.г.угіддя – 29506,005 га, у тому числі рілля – 24262,220 га.

Крім того, загальна земельна площа землекористування науково-дослідних установ та державних підприємств дослідних господарств НААН, розташованих в Автономній Республіці Крим всього – 25026,900 га, з неї с.г.угіддя – 22613,880 га, у тому числі рілля – 16626,077 га.

Станом на 01 листопада 2021 року із загальної площі землекористування наукових установ, організацій та державних підприємств дослідних господарств НААН (465,1 тис. га) площа, яка посвідчена Державним актом на право постійного користування землею - 436,7 тис. га (93,9 % до загальної площі землекористування), у тому числі:

- земельні ділянки, які внесені до Державного земельного кадастру і яким присвоєні кадастрові номери – 394,3 тис. га.;

- земельні ділянки, які не внесені до Державного земельного кадастру і в яких відсутні кадастрові номери – 42,4 тис. га.

Загальна площа земельних ділянок, відомості про які внесено до Державного земельного кадастру, право постійного користування якими внесено до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх

обтяжень складає 312,2 тис. га (71,5% від площі земель, яка посвідчена Державним актом на право постійного користування землею).

На виконання постанови Президії НААН від 25 вересня 2019 р. (протокол № 13) «Концепція створення автоматизованої системи управління земельно – майновим комплексом Національної академії аграрних наук України та Проект автоматизованої системи управління», наказу НААН від 11 серпня 2021 р. № 75 «Про впорядкування земельних ресурсів, що перебувають у постійному користуванні наукових установ та державних підприємств відання НААН та наповнення даними автоматизованої системи управління земельно – майновим комплексом» створено автоматизовану систему управління земельно – майновим комплексом Національної академії аграрних наук України.

Інститутом землекористування НААН проводяться науково-дослідні роботи щодо аналізу фактичного стану використання земель НААН. Звіт з проведення даних робіт відобразить фактичний стан землекористування, розбіжності в відомостях про земельні ділянки між правовстановлюючими документами та інформацією з Державного земельного кадастру, а також надасть пропозиції щодо виправлення помилок при внесенні інформації до Державного земельного кадастру.

Станом на 01 листопада 2021 року науковими установами та державними підприємствами НААН укладено з Інститутом землекористування НААН 29 договорів на проведення науково – дослідних робіт щодо аналізу фактичного стану використання земель НААН.

За результатами проведеної інвентаризації земельних ділянок, які перебувають у користуванні наукових установ, організацій та підприємств НААН, здійснено аналіз їх використання за напрямками.

Із загальної площі земельних ділянок мережі НААН 465,1 тис. га використовуються:

- для наукових цілей – 98,4 тис. га (21,2%);

- для вирішення питання забезпечення вітчизняних агровиробників насінням, гібридами с.г.культур, племінної роботи, а також виробництва товарної с.г. продукції – 364,7 тис. га (78,4%);

Основні пропозиції, які пропонуються для підвищення ефективності використання земельних ділянок: удосконалення структури посівних площ, дотримання сівозміни, відтворення родючості ґрунтів, застосування енергоощадних технологій та агротехнічних заходів, впровадження ефективних систем обробітку ґрунту, використання земельних ділянок для виробництва сільськогосподарської продукції у тісній співпраці з науковими установами для впровадження сортів та гібридів вітчизняного виробництва, сортооновлення та сортозаміна якісним посівним матеріалом мережі НААН, розширення посівних площ під зрошенням, закладення нових стаціонарних полігонів для досліджень, ефективне застосування добрив, зокрема органічних власного тваринництва, оновлення матеріально – технічної бази.

Пункт 2. Здійснення інвентаризації об'єктів державної власності, що перебувають у віданні Національної академії аграрних наук України.

Національна академія аграрних наук України своїм дорученням зобов'язала керівників наукових установ та державних підприємств забезпечити проведення позапланової інвентаризації нерухомого державного майна, що обліковується на балансі підприємств, установ та організацій НААН, вжити заходів щодо оновлення та/або внесення до АС «Юридичні особи» інформації про нерухоме державне майно за результатами проведеної позапланової інвентаризації, зокрема місцезнаходження, регіону та розміру/площі майна, а також первісної, залишкової вартості об'єктів та дати розрахунки цих вартісних показників за результатами проведеної інвентаризації, у тому числі щодо проведення в установленому порядку державної реєстрації права власності на таке майно, а також інформації стосовно майна, яке не підлягає державній реєстрації.

Станом на 01 грудня 2021 року за інформацією наукових установ, організацій та підприємств НААН із загальної кількості об'єктів нерухомого майна (будівель, споруд) – 14161, у тому числі будівель – 11378 об'єктів, споруд – 2783 об'єктів - кількість майна, щодо якого проведено державну реєстрацію і оформлено право постійного оперативного управління або господарського відання - 3782 (27 %) об'єктів. Кількість майна, що не підлягає державній реєстрації становить 1134 об'єкти.

Поряд з цим, на 5914 (42%) об'єктів оформлено технічні паспорти, у тому числі: будівлі – 5582 об'єкти, споруди – 332 об'єкти.

За результатами проведеної інвентаризації нерухомого майна, виявлено 127 об'єктів, що використовується недостатньо ефективно, 1825 об'єктів, що не використовуються в господарській діяльності установ та державних підприємств, з яких 1214 перебувають в аварійному стані та підлягають списанню.

Також на балансі наукових установ, підприємств та організацій Академії обліковується житловий фонд в кількості 1812 одиниць, який доцільно передати в комунальну власність та списати з балансу житло, яке приватизовано.

Основні проблемні питання, які виникають під час державної реєстрації права власності на майно: відсутність коштів, проблеми з отриманням витягу з ФДМУ, відсутність першоджерел та технічної документації.

Пропозиції щодо вирішення проблемних питань: зняти з обліку об'єкти житлового фонду, списання будівель та споруд, які перебувають в стані руйнації і ремонт яких недоцільний, передати у комунальну власність системи електропостачання, інші комунікації, дороги та інші об'єкти.

Робота з упорядкування переліку об'єктів державної власності, які входять до майнового комплексу Національної академії аграрних наук України, з визначення об'єктів нерухомості, які не використовуються та/або використовуються неефективно або щодо яких відбулося незаконне відчуження, активно продовжується.

Пункт 3. Здійснення інвентаризації матеріально-технічної бази підприємств, установ та організацій, що перебувають у віданні Національної академії аграрних наук України, дослідницької та інноваційної інфраструктури.

Національна академія аграрних наук України своїм дорученням зобов'язала керівників наукових установ та державних підприємств забезпечити проведення позапланової інвентаризації матеріально-технічної бази, що обліковується на балансі підприємств, установ та організації НААН, призначення об'єктів матеріально-технічної бази, пропозиції, щодо підвищення ефективності використання об'єктів матеріально-технічної бази.

Станом на 01 грудня 2021 року за інформацією наукових установ, організацій та підприємств НААН балансова вартість транспортних засобів (трактори, комбайни, автомобілі, с.г. машини і знаряддя) складає 1242337 тис. грн., машин та обладнань (стаціонарні двигуни, електросилові установки, обладнання ферм, машини для приготування кормів, електромережі, водопроводи) – 162909 тис. грн., тварин (продуктивна худоба, птиця, робоча худоба) – 361642 тис. грн., виробничих запасів (корми, насіння, органічні і мінеральні добрива, засоби захисту рослин, інші виробничі запаси) - 1067496,21 тис. грн.

Об'єкти для наукових та виробничих цілей: транспортні засоби – 117415, машини та обладнання – 24643, тварин – 46937.

Об'єкти для обслуговування житлового фонду та об'єктів соціально - культурного призначення: транспортні засоби – 38, машини та обладнання – 25,

Об'єкти для здачі в оренду: транспортні засоби – 12237 одиниць, машини та обладнання – 14 одиниць,

За результатами проведеної інвентаризації, виявлено, що перебуває у аварійному стані: транспортні засоби – 28196 та не використовується 1598; машини та обладнання 75 та не використовується 191.

Пропозиції щодо підвищення ефективності використання об'єктів матеріально - технічної бази: списання транспортних засобів в кількості 1146 та машин і обладнання – 170 одиниць, ремонт яких недоцільний, а також здійснити безоплатну передачу в межах мережі НААН транспортних засобів 128 одиниць і здійснити відчуження 12 транспортних засобів та 6 машин та обладнань. Реалізувати 3486 одиниць худоби.

Пункт 4. *Проведення огляду витрат державного бюджету у сфері наукової і науково-технічної діяльності за бюджетними програмами Національної академії аграрних наук України.*

Національна академія аграрних наук України у терміни, які будуть визначені для подання зведеної річної бюджетної звітності за 2021 рік, складе Звіти про виконання паспортів бюджетних програм за формою, затвердженою Міністерством фінансів України. На основі даних Звіту про виконання паспортів бюджетних програм за 2021 рік Національна академія аграрних наук України проведе аналіз досягнення результативних показників виконання бюджетних програм та підготує пропозиції щодо підвищення ефективності, виконання бюджетних програм, на основі результатів аналізу досягнення результативних показників виконання таких програм.

Пункт 5. *Розроблення пропозицій щодо вдосконалення системи розподілу фінансування наукових установ НААН за рахунок коштів*

державного бюджету та диференціації джерел фінансування наукових досліджень.

Національна академія аграрних наук України розробила пропозиції щодо вдосконалення системи розподілу коштів державного бюджету між науковими установами НААН з урахуванням критеріїв оцінки показників діяльності наукової установи НААН (рейтингу наукової установи), результатів державної атестації, кількості фундаментальних і прикладних завдань наукової тематики в установі, кадрового потенціалу установи тощо, а також залучення коштів регіональних бюджетів, підприємств дослідно-експериментальної бази Академії у вигляді проекту Положення про порядок формування та розподіл коштів державного бюджету між науковими установами відання Національної академії аграрних наук України, яке буде подано на розгляд Президії Національної академії аграрних наук України для затвердження.

Також з метою фінансового забезпечення розвитку наукової та науково-технічної діяльності Національної академії аграрних наук України, залучення додаткових коштів до спеціального фонду, що передбачає підвищення ефективності та результативності здійснення наукових досліджень у сфері агропромислового комплексу, розроблення нових та удосконалення існуючих форм, методів і способів проведення наукової роботи на високому рівні, підвищення престижності аграрної науки визначення її пріоритетних напрямів розвитку у формуванні державної політики, забезпечення наукових установ новітнім науковим, аналітичним лабораторним обладнанням та оновлення матеріально-технічної бази, а також підвищення престижності праці наукових працівників, розроблено пропозиції щодо фінансування наукових досліджень за рахунок коштів регіональних бюджетів, підприємств дослідно-експериментальної бази Національної академії аграрних наук України, а саме:

- Положення про Національну академію аграрних наук України, як головного розпорядника бюджетних коштів;
- Положення про порядок формування та розподіл коштів державного бюджету між науковими установами відання Національної академії аграрних наук України;
- Порядок формування та використання коштів спеціального фонду (власні надходження) державного бюджету бюджетними науковими установами Національної академії аграрних наук України у новій редакції;
- Пропозиції щодо утворення Фонду розвитку наукової та науково-технічної діяльності бюджетних наукових установ відання Національної академії аграрних наук України;
- Пропозиції щодо фінансового забезпечення діяльності Міжрегіональних наукових центрів Національної академії аграрних наук України, які створені Національною академією аграрних наук України за рішенням Президії НААН (постанова Президії НААН від 31 жовтня 2018 року, протокол № 16) «Про Програму реалізації Концепції реформування аграрної науки» з метою покращення координації та активізації наукових досліджень і впровадження інноваційних розробок виходячи з потреб на регіональних рівнях. Відповідно до плану виконання завдань цієї Концепції

організаційна структура мережі Міжрегіональних наукових центрів Національної академії аграрних наук України складається з п'яти центрів, а саме: Північний міжрегіональний науковий центр, який охоплює наукові установи і організації Київської, Вінницької, Житомирської, Хмельницької та Чернігівської областей; Південний міжрегіональний науковий центр, який охоплює наукові установи і організації Одеської, Кіровоградської, Миколаївської та Херсонської областей; Центральний міжрегіональний науковий центр, який охоплює наукові установи і організації Дніпропетровської, Запорізької, Черкаської та Полтавської областей; Східний міжрегіональний науковий центр, який охоплює наукові установи і організації Харківської, Донецької та Сумської областей; Західний міжрегіональний науковий центр, який охоплює наукові установи і організації Львівської, Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Рівненської, Тернопільської та Чернівецької областей.

Пункт 6. *Утворення Координаційної ради Національної академії аграрних наук України із залученням представників центральних органів виконавчої влади, наукових організацій, наукоємних виробничих об'єднань, закладів вищої освіти, представників громадськості.*

Постановою Президії НААН від 10 листопада 2021 р. (протокол № 16) утворено Координаційну раду Національної академії аграрних наук України, затверджено склад Координаційної ради НААН та Положення про Координаційну раду НААН. 13 грудня 2021 року проведено перше засідання новоствореної Координаційної ради НААН.

Пункт 7. *Внесення змін і доповнень до Статуту Національної академії аграрних наук України.*

На виконання вимог Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо уточнення деяких положень» Загальні збори Національної академії аграрних наук України (23 квітня 2021 року, протокол №1), затвердили нову редакцію Статуту Національної академії аграрних наук України.

Наказом Міністерства юстиції України від 20 серпня 2021 №2947/5 було зареєстровано Статут Національної академії аграрних наук України у новій редакції, який є в публічному доступі на офіційному сайті НААН.

Пункт 8. *Забезпечення вдосконалення організаційної структури Національної академії аграрних наук України.*

Проведено упорядкування структури штатного розпису апарату Президії НААН, зокрема скорочено Управління наукового забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку експериментальної бази апарату Президії НААН (постанова Президії НААН протокол №16 від 10.11.2021р.), виведено зі штатного розпису апарату Президії НААН посаду заступника президента з питань наукового розвитку експериментальної бази (постанова Президії НААН протокол №11 від 22.07.2021р.), начальника управління наукового забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку експериментальної бази (постанова Президії НААН протокол №11 від 22.07.2021р.).

Рішеннями Загальних зборів галузевих відділень НААН розглянуто напрями досліджень і функції відділень, запропоновано зміни щодо назв відділень НААН та рекомендовано на затвердження їх Загальними зборами Академії. Відділення аграрної економіки і продовольства НААН пропонує створення в складі Президії НААН Відділення харчових технологій та продовольчої безпеки, діяльність якого має бути зосереджена на розробленні наукових засад забезпечення ефективного функціонування продовольчої системи нашої держави, в т.ч. й продовольчої безпеки, шляхом надання науково-обґрунтованих пропозицій з нарощування обсягів переробки сільськогосподарської продукції, збільшення обсягів виробництва та експорту продукції з високою доданою вартістю, поліпшення якості харчових продуктів, зниження їх собівартості тощо.

НААН плідно співпрацює з низкою закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації. Вчені наукових установ НААН традиційно беруть активну участь у підготовці висококваліфікованих фахівців на кафедрах сільськогосподарського профілю. При наукових установах НААН функціонують спільні кафедри, виконуються понад 130 спільних проектів, участь у виконанні яких беруть 27 установ Академії і понад 50 закладів вищої освіти. Наукові установи Академії традиційно залишаються науково-експериментальною базою для проходження учбової і виробничої практики, підготовки курсових і дипломних робіт студентів закладів вищої освіти. Частина випускників закладів вищої освіти аграрного профілю влаштовується на роботу до наукових установ НААН.

Пункт 9. *Забезпечення оптимізації мережі наукових установ Національної академії аграрних наук з урахуванням результатів їх оцінювання, державної атестації та інвентаризації об'єктів державної власності, матеріально-технічної бази та земельних ділянок, які перебувають у користуванні підприємств, установ та організацій, що перебувають у віданні Національної академії аграрних наук України.*

Відповідно до Порядку проведення державної атестації наукових установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 № 540, наказу Міністерства освіти і науки України від 17.09.2018 № 1008 «Деякі питання державної атестації наукових установ» у 2021 році 18 наукових установ НААН пройшли державну атестацію (накази Міністерства освіти і науки України від 02.06.2021 № 615 та від 23.10.2021 № 1122). Станом на 01.12.2021 р. чинними є 86 свідоцтв про державну атестацію: до I класифікаційної групи віднесено 17 наукових установ НААН; до II класифікаційної групи - 59; до III класифікаційної групи - 10 наукових установ НААН.

Відділення зоотехнії НААН надало пропозиції: реорганізувати Закарпатську науково-дослідну станцію лососівництва та відтворення зникаючих видів риб Інституту рибного господарства НААН через приєднання до Інституту рибного господарства НААН як структурного підрозділу; реорганізувати ДП «ДГ Львівської дослідної станції Інституту рибного господарства НААН» через приєднання до Львівської дослідної станції Інституту рибного господарства НААН як структурного підрозділу.

Пункт 10. *Проведення аналізу та актуалізація тематики наукових досліджень і розробок НААН.*

Розглянуто і затверджено на поточний рік перелік програм та підпрограм наукових досліджень, керівників та головних наукових установ з їх виконання (постанова Президії НААН від 17 березня 2021 р. (протокол №4), а також річні на 2021 рік та перспективні на 2021-2025 рр. тематичні плани наукових досліджень установ Академії. Теми фундаментальних досліджень наукових установ НААН на 2021-2025 рр. пройшли експертизу Експертної ради з питань оцінювання тем фундаментальних досліджень при Національній академії наук України, позитивно оцінені та визнані доцільними для виконання.

Розроблено критерії оцінювання діяльності наукової установи НААН (рейтинг), проведено оцінювання діяльності наукових установ Академії за перше півріччя 2021 року та за 9 місяців поточного року, результати оцінювання (рейтинги наукових установ НААН) заслухані на засіданнях Президії НААН (Постанова Президії НААН від 22 липня 2021 р., протокол №11 та Постанова Президії НААН від 24 листопада 2021 р., протокол №17). Проведено конкурсний відбір наукових, науково-технічних робіт та постановою Президії НААН від 24 листопада 2021р. (протокол №17) затверджено завдання – переможці конкурсу відповідно до реалізації Пріоритетних напрямів наукових досліджень Національної академії аграрних наук України на 2021-2025 роки (4 фундаментальних завдання на 2022-2025 рр., 4 прикладних – на 2022-2024 рр та 49 короткотермінових прикладних завдань на 2022 р.).

Пункт 11. *Розвиток наукової та науково-технічної діяльності установ НААН шляхом підвищення ефективності, практичної значимості та результативності виконання наукових досліджень і розробок.*

Галузевими відділеннями НААН постійно проводиться організаційна робота з підвищення практичної та наукової значимості наукових досліджень і розробок, їх відповідності міжнародним науковим стандартам, підвищенню публікаційної активності в міжнародних наукометричних базах, збільшенню представленості наукових результатів у публічному просторі тощо

У 2021 р. на засіданнях Координційно-методичних рад головних установ розглянуто результати, наукову і практичну значимість фундаментальних і прикладних наукових досліджень 43 Програм наукових досліджень НААН. На засіданнях Президії НААН у вересні та листопаді місяці поточного року розглянуті питання «Про ефективність використання коштів державного бюджету та результати виконання програм наукових досліджень науковими установами Національної академії аграрних наук України» відповідно за I півріччя 2021 року та за 9 місяців поточного року (постанова Президії НААН від 08 вересня 2021р. (протокол №13) та постанова Президії НААН від 24 листопада 2021р. (протокол №17)).

Безумовно, що молоді вчені – це безцінний інтелект, без якого немає майбутнього України! Підготовка достойної наукової зміни є загальнодержавною проблемою. У 2011 році в Академії було започатковано

Премію «За кращу наукову доповідь молодого ученого НААН з фундаментальних і прикладних досліджень» (1 – перша, 2 – другі і 3 – треті премії). В 2021 році відбувся 11-й за рахунком Конкурс молодих учених НААН, переможців нагороджено дипломами 1, 2 і 3 ступенів (постанова Президії НААН від 23 червня 2021 р., протокол № 9). Кількість молодих науковців становить 23,2% від загальної чисельності наукових співробітників Академії. У 47 наукових установах НААН працюють Ради молодих учених, які сприяють підвищенню ефективності роботи молодих вчених, спеціалістів і аспірантів, розвитку наукових ініціатив.

Видавнича діяльність є одним з основних статутних завдань НААН як спосіб представлення наукових здобутків та оприлюднення результатів наукових досліджень. З огляду на це, організація видавничої діяльності стає складовою інформаційної політики Академії. Нині в НААН видаються 63 журнали, збірники та науково-технічні бюлетені, з яких 47 видань Академії мають міжнародний цифровий ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier), 42 видання мають категорію Б, а журнал «Agriculture science and practice» включено до Переліку наукових фахових видань України категорії А і входить до наукометричної бази Web of Science.

Академія також працює над питанням щодо збільшення публікаційної активності її учених у виданнях, які індексуються наукометричними базами Web of Science та/або Scopus. Підтвердженням цьому є те, що цей показник за 9 місяців 2021 року перевищує аналогічний показник попередніх років.

В Академії функціонують 11 наукових об'єктів, які мають статус національного надбання. Здійснюються заходи із забезпечення умов для збереження, вивчення і розширення фонду мікроорганізмів, генетичних ресурсів рослин та тварин з корисними для людини ознаками і властивостями. Наукові об'єкти, що становлять національне надбання і підтримуються науковими установами НААН, є підґрунтям для ефективного забезпечення багатьох галузей сільського господарства країни новітньою конкурентоспроможною науково-технічною продукцією, а також основою плідного міжнародного співробітництва із закордонними вченими з відповідних галузей науки.

Пункт 12. *Розширення впровадження наукових досліджень і розробок установ Національної академії аграрних наук України, розширення співпраці між науковими установами та споживачами наукової продукції всіх форм власності*

Науковими установами НААН постійно здійснюється впровадження наукових розробок в галузях агропромислового виробництва за результатами проведених фундаментальних і прикладних досліджень. З метою активізації наукових досліджень і впровадження інноваційних розробок та виходячи із потреб регіонів за ініціативи Національної академії аграрних наук України створено мережу п'яти міжрегіональних наукових центрів НААН (Північний, Південний, Західний, Східний, Центральний).

Результати впровадження розглядаються на засіданнях координаційно-методичних рад з виконання відповідних програм наукових досліджень НААН. Академією щорічно здійснюється моніторинг кількісних та якісних

результатів (показників) впровадження науковими установами науково-технічної продукції, яка створена в результаті виконання науково-дослідних робіт. Проводиться оновлення та постійна актуалізація інтернет сайтів наукових установ, розміщуються рекламні матеріали щодо наукоємної продукції установ НААН у мережі Фейсбук та на Інтернет-майданчику MarketplaceProm.ua. Для підвищення матеріальної зацікавленості співробітників наукових установ виплачується авторська винагорода винахідникам та особам, що здійснюють впровадження (при наявності коштів). З метою встановлення загального порядку створення, використання та охорони об'єктів права інтелектуальної власності в мережі НААН та покращення маркетингової діяльності наукових установ НААН щодо впровадження результатів наукових досліджень розроблено та затверджено Постановою Президії НААН від 24 листопада 2021р. (протокол №17) «Положення про створення, використання та охорону об'єктів права інтелектуальної власності в Національній академії аграрних наук України». Положенням регулюються питання використання, розподілу майнових прав при створенні ОПВ в установах НААН, порядок виплати винагороди авторам об'єктів права інтелектуальної власності та особам, які здійснюють їх трансфер; порядок фінансування діяльності зі створення, охорони та комерціалізації ОПВ.

Для вдосконалення законодавчого забезпечення наукової та інноваційної діяльності було підготовлено та надіслано: до Верховної Ради України 3 документи, Міністерства аграрної політики та продовольства України – 8, інших міністерств – 8 тощо, зокрема: Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення»; Проект Державної програми меліорації кислих ґрунтів; Аналітична записка щодо необхідності розробки порядку інвентаризації активів сільськогосподарських підприємств та адаптованої до специфіки сільського господарства методики їх облікової переоцінки; Аналітична записка «Проблеми хімічної меліорації кислих ґрунтів в Україні та шляхи їх розв'язання»; План заходів з реалізації Оновленого Національно визначеного внеску України до Паризької угоди до 2030 року; Аналітична довідка щодо зовнішньої торгівлі України продукцією агропродовольчого сектору за 9 місяців 2021 року тощо.

Пункт 13. *Забезпечення популяризації наукових досліджень НААН.*

Упродовж поточного року наукові установи НААН здійснювали пропаганду і рекламування наукових досягнень за усіма напрямками наукового забезпечення розвитку галузей АПК країни шляхом експонування їх на міжнародних, всеукраїнських та регіональних виставкових заходах, серед яких вирізняється XXXIII Міжнародна агропромислова виставка «АГРО-2021». Крім того, наукові установи Академії брали активну участь у семінарах, круглих столах, які відбувались в рамках проведення означених виставкових заходів.

На базі ДП «ДГ «Саливонківське» Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН функціонує Виставково-інноваційний центр НААН

де щорічно проводяться Всеукраїнські дні поля. У 2021 році на виставковому полігоні було представлено понад 1200 сортів і гібридів з 76 сільськогосподарських культур. Науково-дослідними установами Академії щорічно закладаються демонстраційні полігони нових сортів і гібридів 125 сільськогосподарських культур і проведено Дні поля у 22 областях України.

Наукові установи Академії організовують та беруть участь у семінарах, круглих столах, конференціях на яких розглядаються актуальні та проблемні питання розвитку агропромислового комплексу. Завершені наукові розробки висвітлюються у періодичних виданнях та у засобах масової інформації. Найвагоміші розробки публікуються у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Web of Science та/або Scopus.

Пункт 14. *Розвиток міжнародної наукової та науково-технічної діяльності установ Національної академії аграрних наук України.*

Підвищення рівня українського наукового потенціалу через реалізацію найкращих ідей, розвиток талантів, підтримку досліджень європейського і світового рівня забезпечить конкурентоспроможність вітчизняної науки, і аграрної зокрема. Євроінтеграція є пріоритетом НААН у стратегії міжнародного співробітництва. Національна академія аграрних наук України, керуючись інноваційною стратегією загального прогресу, загальної безпеки, підвищення якості життя, збереження навколишнього середовища тощо, має підґрунтя для співпраці у міжнародній науково-технологічній сфері. Ілюстрацією цього є те, що Академія за 2021 рік напрацювала: 113 діючих міжнародних угод з 94 науковими установами, центрами, університетами з 35 країн світу; отримано 7 грантів на 2021-2023 рр.; 2 наукові установи долучилися до проєктів Рамкової програми ЄС «Горизонт Європа»; стажування в наукових центрах Європи пройшли 7 науковців установ Академії. Установи Академії є членами майже 120 Міжнародних наукових центрів та організацій. 32 іноземних вчених є членами НААН. «Зеленим завданням» для Академії є «приєднання» до екологічних ініціатив ЄС (European Green Deal) та «Сільськогосподарської інноваційної кліматичної місії» (AIM for climate) за ініціативи США та Об'єднаних Арабських Еміратів. Наукові установи Академії є одним із засновників асоціації «Українське Ґрунтове Партнерство» - унікальної організації під егідою Глобального Ґрунтового Партнерства ФАО, яка виступає єдиною платформою для взаємодії між державними ініціативами, бізнесом та міжнародними проєктами на засадах державно-приватного партнерства. Діяльність у такому форматі дозволяє швидко напрацювати ефективні та науково обґрунтовані рішення і механізми вирішення викликів, пов'язаних із імплементацією таких міжнародних зобов'язань як Зелена угода, Кліматична Угода, Конвенція ООН по боротьбі з опустелюванням тощо.

Національна академія аграрних наук України є одним із засновників Союзу Європейських аграрних академій.